

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Karol Weitz

w sprawie ze skargi H. GmbH z siedzibą w O. w Republice Federalnej Niemiec
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia
Sądu Okręgowego w K. z dnia 24 sierpnia 2017 r.,
sygn. akt IV Ca [...]

w sprawie z wniosku A.M.

przy uczestnictwie H. GmbH z siedzibą w O. w Republice Federalnej Niemiec
o umorzenie dokumentu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 maja 2020 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 25 listopada 2019 r., sygn. akt IV WSC [...] (IV Ca [...]),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia tego Sądu z dnia 24 sierpnia 2017 r. (sygn. akt IV Ca [...]) wydanego w sprawie z wniosku A.M. z udziałem H. GmbH z siedzibą w O. (Niemcy) o umorzenie dokumentu.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy podniósł, że pełnomocnik skarżącej H. GmbH w wyznaczonym terminie nie uzupełnił stwierdzonych braków w

zakresie wykazania prawidłowego umocowania do działania w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Zarządzeniem z dnia 30 października 2019 r. pełnomocnik skarżącej radca pr. A.G-A. została wezwana do wykazania, kto podpisał dokument pełnomocnictwa umocowujący ją do działania w imieniu skarżącej Spółki oraz do wykazania umocowania do jednoosobowej reprezentacji tej Spółki przez osobę, która podpisała pełnomocnictwo – w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi. W zakreślonym terminie pełnomocnik wysłał pismo, w którym wskazał imię i nazwisko osoby, która podpisała pełnomocnictwo wraz z wyciągiem z rejestru Spółki w języku niemieckim bez jednoczesnego przedłożenia tłumaczenia tego dokumentu na język polski sporządzonego przez tłumacza przysięgłego. W ocenie Sądu, pismo przedłożone przez radcę pr. A.G-A. nie można było uznać za czyniące zadość wymaganiom określonym w zarządzeniu z dnia 30 października 2019 r. Wyciąg z rejestru został bowiem przedstawiony w języku niemieckim, podczas gdy – stosownie do wymagań stawianych przez art. 5 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych – językiem urzędowym przez sądami jest język polski. Dla prawidłowego wykonania nałożonego na skarżącą obowiązku uzupełnienia braków formalnych skargi koniecznym więc było przedłożenie tłumaczenia stosownego wyciągu z rejestru prowadzonego dla skarżącej na język polski.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wniosła skarżąca Spółka, zarzucając naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 424⁶ § 3 k.p.c. W uzasadnieniu zażalenia podniosła, że już na rozprawie apelacyjnej w sprawie, w której zapadło prawomocne orzeczenie zaskarżone skargą o stwierdzenie jego niezgodności z prawem, zostało przedłożone pełnomocnictwo dla radcy pr. A.G-A. zawierające umocowanie m.in. do reprezentowania Spółki w zakresie wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w tej sprawie. Wraz ze stosownym pełnomocnictwem do akt sprawy został złożony wydruk poświadczenia treści Rejestru Handlowego B Sądu Rejonowego w S. dotyczący spółki H. GmbH. Przedłożone dokumenty nie były kwestionowane co do ich autentyczności oraz skuteczności wynikającego z nich umocowania dla radcy pr. A.G-A. w postępowaniu zainicjowanym skargą kasacyjną wniesioną przez skarżącą, a następnie w postępowaniu zażaleniowym w związku z zażaleniem wniesionym na

postanowienie Sądu Okręgowego w K. o jej odrzuceniu. W związku z tym bezzasadne było wezwanie Sądu Okręgowego, sprecyzowane w zarządzeniu z dnia 30 listopada 2019 r., ponownego wykazania przez pełnomocnika skarżącej swojego umocowania do działania w jej imieniu. Zaznaczono również, iż tłumaczenie wyciągu z rejestru handlowego, w którym ujawniona jest skarżąca Spółka, przesłane zostało do Sądu Okręgowego w K. przesyłką poleconą w dniu 21 listopada 2019 r. Z tych przyczyn skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności przemysłowej także przez rzeczników patentowych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji (art. 87¹ § 1 k.p.c.).

Podjęcie przez pełnomocnika czynności w imieniu swojego mocodawcy przed Sądem Najwyższym, w tym także wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wymaga wykazania stosownego umocowania poprzez przedłożenie dokumentu pełnomocnictwa wraz z jego odpisem dla strony przeciwnej (art. 89 § 1 i art. 126 § 3 k.p.c.) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2017 r., II CZ 167/16, nie publ. i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2017 r., II PK 314/16, nie publ.). Gdy mocodawcą jest osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna podlegająca wpisowi do rejestrów niezbędne jest przedłożenie oryginału lub poświadczonego odpisu z rejestru dla wykazania, iż przy składaniu oświadczenia o udzieleniu pełnomocnictwa zachowane zostały wymogi właściwej reprezentacji mocodawcy (art. 126 w zw. z art. 68 § 1 k.p.c.). Uchybienie powyższym wymaganiom stanowi brak formalny środka zaskarżenia uzasadniający wszczęcie procedury sanacyjnej na podstawie art. 424⁶ § 2 w zw. z art. 424⁵ § 2 k.p.c. w odniesieniu do braków skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W konsekwencji niezłożenie przez stronę odpisu pełnomocnictwa do reprezentowania strony, czy dokumentów wykazujących umocowanie osób, które podpisały w imieniu strony pełnomocnictwo procesowe, będzie uzasadniało odrzucenie wniesionego środka zaskarżenia, jeżeli strona mimo wezwania nie uzupełniła w terminie tego braku (por. postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 24 listopada 2017 r., III CZ 42/17, nie publ., z dnia 4 lipca 2013 r., I CZ 67/13, nie publ. oraz z dnia 16 lipca 2015 r., II PZ 6/15, nie publ.).

Wyrowadzenie negatywnych konsekwencji procesowych w postaci odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w związku z nieuzupełnieniem w terminie jej braków formalnych nie miało jednak uzasadnienia w sprawie, mimo że skarżąca Spółka nie przesłała w wyznaczonym przez Sąd Okręgowy terminie tłumaczenia na język polski dokumentu wykazującego umocowanie osoby, która podpisała pełnomocnictwo załączone do skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wydanego w sprawie o sygn. akt IV Ca [...] Sądu Okręgowego w K.. W aktach tej ostatnio wymienionej sprawy znajdował się bowiem odpis pełnomocnictwa z dnia 4 sierpnia 2016 r. (k. 186), w którym radca pr. A.G-A. – która później wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem - została umocowana przez H. GmbH do jej reprezentacji przed Sądem Najwyższym. Jednocześnie na rozprawie w dniu 21 września 2016 r., która odbyła się w sprawie o umorzenie dokumentu (k. 191), złożyła nie tylko wyżej wymienione pełnomocnictwo, ale także poświadczony za zgodność z oryginałem wyciąg z rejestru handlowego prowadzonego dla H. GmbH przez Sąd Rejonowy w S. wraz z tłumaczeniem sporządzonym przez tłumacza przysięgłego

(k. 187-190), w którym wskazano sposób reprezentacji tej Spółki oraz okoliczność, że M.H.. jest jedynym członkiem zarządu. Z przedłożonych dokumentów wynikało, że zakres umocowania radcy pr. A.G-A. obejmował także postępowanie przed Sądem Najwyższym w postępowaniu o umorzenie dokumentów, co nie wyłączało postępowania z ewentualnej skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wydanego w tym postępowaniu. Z akt sprawy, która zakończyła się prawomocnym orzeczeniem zaskarżonym następnie skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem tego orzeczenia, ani z akt sprawy z tej skargi nie wynikało, aby pełnomocnictwo z dnia 4 sierpnia 2016 r. zostało cofnięte.

Zauważyć także należy, iż załączone do skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem pełnomocnictwo z dnia 20 sierpnia 2019 r. zostało podpisane w imieniu H. GmbH przez tę samą osobę, która podpisała pełnomocnictwo z dnia 4 sierpnia

2016 r., tj. przez M.H.. Również treść odpisów z rejestru prowadzonego dla tej Spółki, które zostały przedłożone przez radcę pr. A.G-A. na rozprawie w dniu 21 września 2016 r., oraz w wykonaniu zarządzenia Sądu Okręgowego z dnia 30 listopada 2019 r. (k. 81), wskazywała, że nie doszło do zmian w zakresie osób uprawnionych do reprezentacji H. GmbH. Brak było zatem podstaw do zanegowania także skuteczności udzielonego pełnomocnictwa z dnia 20 sierpnia 2019 r.

Z tych względów Sąd Najwyższy uwzględnił wniesione zażalenie i uchylił zaskarżone postanowienie na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Z tej przyczyny nie zachodziła potrzeba oceny znaczenia przesłanego przez skarżącą tłumaczenia wyciągu z rejestru handlowego nadesłanego wraz z pismem z dnia 20 listopada 2019 r. (k. 87-88). Pismo to zostało nadane w urzędzie pocztowym w dniu 20 listopada 2019 r. (k. 90), a więc po upływie terminu na uzupełnienie braków formalnych skargi. Zarządzenie wzywające do uzupełnienia tych braków zostało bowiem doręczone stronie skarżącej w dniu 12 listopada 2019 r. (k. 79).

Ubocznie zasygnalizować należy wątpliwość co do prawidłowego oznaczenia siedziby skarżącej Spółki w postanowieniu zaskarżonym zażaleniem. Z treści skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (k. 1), załączonego do niego pełnomocnictwa (k. 9), dokumentu nadesłanego w wykonaniu zarządzenia Sądu Okręgowego z dnia 30 października 2019 r.

(k. 81) oraz dokumentów znajdujących się w aktach sprawy IV Ca [...]

(np. k. 186-190) wynika bowiem, że siedzibą spółki jest miejscowość L.,

a nie O.. Kwestia ta niewątpliwie wymaga jednak dokładnego wyjaśnienia, chociażby z tej przyczyny, że w aktach wyżej wymienionej sprawy Sądu Okręgowego w K. o sygn. akt IV Ca [...] pełnomocnik skarżącej Spółki w sposób niekonsekwentny wskazywał siedzibę tej Spółki (por. k. 290 i 298).

